

# **ЗАКОН за посевния и посадъчния материал**

Обн., ДВ, бр. 20 от 4.03.2003 г., изм., бр. 27 от 29.03.2005 г., в сила от 1.06.2005 г., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. и доп., бр. 97 от 1.12.2006 г., изм., бр. 36 от 4.04.2008 г., бр. 43 от 29.04.2008 г., бр. 25 от 30.03.2010 г., изм. и доп., бр. 41 от 1.06.2010 г., в сила от 1.06.2010 г., изм., бр. 8 от 25.01.2011 г., в сила от 25.01.2011 г., изм. и доп., бр. 39 от 20.05.2011 г., изм., бр. 28 от 8.04.2016 г., в сила от 8.04.2016 г., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г., изм. и доп., бр. 17 от 23.02.2018 г., в сила от 23.02.2018 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 4/2003 г., стр. 50; кн. 4/2005 г., стр. 169

Библиотека закони - АПИС, т. 9, р. 6, № 880

## **Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

**Чл. 1.** (1) С този закон се уреждат обществените отношения, свързани със сортоизпитването и воденето на официалната сортова листа на Република България, сортоподдържането, производството и заготовката с цел търговия, съхраняването, опаковането, етикетирането, търговията, вноса, износа и контрола на посевния и посадъчния материал от земеделски растения.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2016 г., в сила от 8.04.2016 г.) Разпоредбите на този закон се прилагат и за тютюневите семена, доколкото не противоречат на Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия.

**Чл. 2.** (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите провежда държавната политика в областта на сортоизпитването, сортоподдържането, производството, търговията, вноса и износа на посевния и посадъчния материал.

## **Глава втора ДЪРЖАВНИ КОНТРОЛНИ ОРГАНИ**

**Чл. 3.** (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите осъществява контрол на посевния и посадъчния материал чрез Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (ИАСАС) и Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ).

**Чл. 4.** Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол:

1. извършва сортоизпитване с цел признаване и вписване на сортовете земеделски растения в официалната сортова листа;

2. води регистър на заявените за изпитване и на признатите сортове земеделски растения и издава официалната сортова листа на страната;

3. контролира лицата, получили разрешение, съгласно чл. 18, ал. 3;

4. извършва сертификация на посевния материал чрез полска инспекция и лабораторни анализи;

5. извършва лабораторен анализ на търговските семена по чл. 30, ал. 3;

6. извършва последващ контрол за проверка на сортовата автентичност и сортовата

чистота на семената;

7. извършва сертификация на посадъчния материал чрез полска инспекция и окачествяване;

8. контролира посевния и посадъчния материал, който се произвежда, заготвя, съхранява, търгува, внася и изнася;

9. контролира инспекторите по чл. 6 по отношение на извършваната от тях полска инспекция;

10. (изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) контролира дейността на лабораториите, получили разрешение по чл. 7, ал. 1 по отношение на извършените от тях лабораторни анализи за определяне посевните качества на семената;

11. (нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) извършва контролни официални лабораторни анализи на семена, съответно посадъчен материал в случаите по този закон; контролните лабораторни анализи се извършват от Централната лаборатория на Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол.

**Чл. 5.** Българската агенция по безопасност на храните:

1. контролира здравното състояние на посевния и посадъчния материал чрез лабораторни анализи;

2. извършва фитосанитарен контрол на посевния и посадъчния материал съгласно Закона за защита на растенията;

3. (изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) контролира дейността на лабораториите, получили разрешение по чл. 8 по отношение на извършваните от тях лабораторни анализи за определяне здравното състояние на посевния и посадъчния материал.

## **Глава трета**

# **ПОЛСКИ ИНСПЕКТОРИ**

**Чл. 6.** (1) Полска инспекция с цел сертификация на определени категории семена могат да извършват и физически лица (инспектори), които са получили разрешение от изпълнителния директор на ИАСАС.

(2) Разрешението по ал. 1 се издава на лица, които са положили успешно изпит за провеждане на полска инспекция, организиран от ИАСАС.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., доп., бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) За полагане на изпита по ал. 2 лицата подават заявление по образец в ИАСАС. Заявлението се подава лично, чрез пълномощник, по електронен път при условията и по реда на чл. 5 и 22 от Закона за електронното управление или чрез лицензиран пощенски оператор.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) Когато се установят несъответствия или непълноти в представената в заявлението информация, кандидатът се уведомява за това и му се определя срок за отстраняването им, който не може да е по-кратък от 10 работни дни.

(5) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., изм., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Конкурси за полски инспектори се организират ежегодно от ИАСАС съгласно наредба за реда и условията за провеждане на конкурси за полски инспектори, издадена от министъра на земеделието, храните и горите. Обявите за конкурсите с утвърден конспект на въпросите за изпит се публикуват на интернет страниците на Министерството на земеделието, храните и горите и на ИАСАС най-късно до 60 дни преди

датата на провеждането му.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) За провеждане на изпита по ал. 2 изпълнителният директор на ИАСАС определя със заповед комисия от експерти по отделни групи растителни видове и утвърждава конспект.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Всеки кандидат за инспектор заплаща такса за полагане на изпита в размер, определен с тарифа на Министерския съвет, която се събира от ИАСАС.

(8) (Предишна ал. 7 - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., изм. и доп., бр. 39 от 2011 г.) В двуседмичен срок от провеждането на изпита изпълнителният директор на ИАСАС издава разрешение или прави мотивиран отказ. Отказът подлежи на обжалване пред съответния административен съд. Решението на съда не подлежи на обжалване.

(9) (Предишна ал. 8 - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Полската инспекция се извършва от инспекторите по договор, сключен с производителя, и при спазване на изискванията на чл. 31, ал. 4 и 6.

(10) (Предишна ал. 9, изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Инспекторите са длъжни ежегодно да преминават курсове, организирани от ИАСАС, за полска инспекция на нововписани в официалната сортова листа сортове земеделски растения.

(11) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., изм., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол поддържа на интернет страницата си публичен национален електронен регистър на издадените разрешения по ал. 1.

(12) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., изм., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) При получаване на разрешението за упражняване на дейността полските инспектори подписват декларация да упражняват дейността безпристрастно и да спазват утвърдените от Министерството на земеделието, храните и горите методи за извършване на полска инспекция.

(13) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) За извършваната от тях дейност лицата по ал. 1 получават възнаграждение, чийто размер се определя съгласно тарифа, одобрена от Министерския съвет.

(14) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) За извършената полска инспекция лицата по ал. 1 издават акт за полска инспекция по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС. Актът се издава в тридневен срок от датата на извършване на инспекцията.

(15) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Актът за полска инспекция по ал. 14 се издава в три екземпляра - по един за полския инспектор, за производителя на посевния материал и за териториалното звено на ИАСАС, на чиято територия се извършва семепроизводството. При липса на териториално звено третият екземпляр се предава от полския инспектор, извършил апробацията, в Централното управление на ИАСАС.

(16) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) При несъгласие с констатациите и заключението на инспектора по ал. 1 семепроизводителят може да обжалва акта пред Централното управление на ИАСАС в 7-дневен срок от издаването му с искане за извършване на контролна официална полска инспекция. В този случай ИАСАС е длъжна да извърши контролна официална полска инспекция в 5-дневен срок от получаване на жалбата. С контролната проверка ИАСАС потвърждава, изменя или отменя издадения акт за полска инспекция.

(17) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол контролира дейността на инспекторите по ал. 1

по спазването на изискванията на чл. 31, ал. 4 и 6 и чрез извършване на контролна официална полска инспекция върху най-малко двадесет на сто от инспектираните от тях площи.

(18) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Когато при проверката се установят несъответствия, но посевът отговаря на изискванията за съответната или за по-ниска категория, сертифицирането може да продължи.

(19) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Полските инспектори по ал. 1 могат да извършват полска инспекция само на посеви от семена, за които има резултати от последващ контрол и резултатите отговарят на изискванията на наредбите по чл. 29, ал. 6.

## **Глава четвърта** **ЛАБОРАТОРИИ**

**Чл. 7.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Лабораторни анализи за определяне на посевните качества на семената с цел сертификация и лабораторни анализи на търговски семена и смеси могат да се извършват и в лаборатории, получили разрешение от министъра на земеделието, храните и горите.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Лабораториите по ал. 1 получават разрешение при условие, че не са организационно и финансово свързани с производители, заготовители и търговци на посевен и посадъчен материал и гарантират обективност на резултатите.

(3) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Когато лабораторията е собственост и/или е организационно и финансово свързана с лице, което извършва семепроизводство и/или заготовка, и/или търговия на семена, тя може да извършва анализи само на партии семена, произведени от трети лица след получаване на разрешение от ИАСАС, като гарантира обективност на резултатите.

(4) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Квалификацията на персонала на лабораториите по ал. 1 се удостоверява с успешно положен изпит по реда на наредбата по чл. 9.

(5) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Лабораторни анализи на стандартни семена и на търговски семена от декоративни растения могат да се извършват в лаборатории по ал. 1 и в лаборатории на ИАСАС.

**Чл. 8.** (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Лабораторни анализи за определяне здравето състояние на семената и посадъчния материал могат да се извършват и в лаборатории, получили разрешение от министъра на земеделието, храните и горите.

**Чл. 9.** (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) (1) (Предишен текст на чл. 9, изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Лабораториите по чл. 7, ал. 1 и чл. 8 получават разрешение за извършване на анализи в зависимост от групата култури, при условие, че отговарят на изискванията за квалификация на персонала, лабораторно оборудване и лабораторни материали, включително семенна колекция за определяне на примесите от културни и плевелни видове, лабораторни помещения, система за организация и управление на качеството, която включва организационна структура, вътрешна система за гарантиране на качеството и управление на документите, посочени в наредба на министъра на земеделието, храните и горите.

(2) (Нова – ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) За получаване на

разрешение по чл. 7, ал. 1 и чл. 8 се подава заявление по образец до министъра на земеделието, храните и горите. Заявлението се подава лично, чрез пълномощник, по електронен път при условията и по реда на чл. 5 и 22 от Закона за електронното управление или чрез лицензиран пощенски оператор.

**Чл. 10.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Проверката за съответствието с изискванията на чл. 9 се извършва от ИАСАС или от БАБХ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) За проверката по ал. 1 ИАСАС събира такси в размери, определени с тарифата по чл. 6, ал. 7, а БАБХ събира такси в размер, определен с тарифата по Закона за Българската агенция по безопасност на храните.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., изм., бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) В 7-дневен срок от извършването на проверката и определянето на резултатите от лабораторните тестове ИАСАС, съответно БАБХ, изпраща предложение до министъра на земеделието, храните и горите за издаване на разрешение за работа на лабораториите по чл. 7, ал. 1 и чл. 8. Министърът на земеделието, храните и горите издава разрешение за работа на лабораторията в 7-дневен срок от получаването на предложението.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Министерството на земеделието, храните и горите поддържа на интернет страницата си публичен национален електронен регистър на лабораториите, получили разрешение за работа по ал. 3.

**Чл. 11.** (1) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол, съответно БАБХ, контролира лабораториите, получили разрешение по чл. 10, ал. 3, чрез извършване на проверки най-малко веднъж годишно и на внезапни проверки по отношение на спазване на изискванията на чл. 9.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол, съответно БАБХ, проверява точността на резултатите от лабораторните анализи, извършвани от лабораториите по ал. 1 чрез контролни анализи върху минимум пет на сто от общия брой на пробите от партидите сертифицирани семена, а за категория базови - върху минимум десет на сто от общия брой на пробите от партидите базови семена.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., изм. и доп., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Когато в резултат на проверките се установят несъответствия в дейността на лабораториите по ал. 1 с изискванията на чл. 9, ИАСАС или БАБХ дава предписания за отстраняване на несъответствията в определен срок, който не може да е по-кратък от 10 дни.

(4) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., изм., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол анулира сертификат, издаден въз основа на лабораторен анализ, извършен в лаборатория по чл. 7, ал. 1 или чл. 8, когато резултатите от контролните анализи по ал. 2 показват, че семената, съответно посадъчният материал, не отговарят на изискванията за сертификация. В този случай министърът на земеделието, храните и горите спира търговията на тези семена, съответно на посадъчния материал. В случаи на установено несъответствие и/или нарушение при извършване на лабораторния анализ или на правилата за неговото извършване сертифицирането на семената се отменя. Изключение се допуска само в случаите, когато производителят на семена докаже, че семената

продължават да отговарят на съответните изисквания.

(5) Разпоредбата на ал. 4 се прилага съответно и по отношение на търговските семена.

**Чл. 12.** (1) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол, съответно БАБХ, извършва арбитражни лабораторни анализи на семена, съответно посадъчен материал, в Централната лаборатория на ИАСАС, съответно в Централната лаборатория по карантина на растенията на БАБХ:

1. в случаи на възражения от лицата, чиито семена, съответно посадъчен материал, се анализират в лаборатория по чл. 7, ал. 1 и чл. 8;

2. по сигнал на потребителите на семена, съответно посадъчен материал, които се търгуват в страната.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите отнема разрешението по чл. 10, ал. 3:

1. когато в резултат на проверките по чл. 11, ал. 2 повторно се установи, че резултатите са неточни;

2. при неотстраняване на несъответствията по чл. 11, ал. 3 или при повторното им допускане.

## **Глава пета**

# **ОФИЦИАЛНА СОРТОВА ЛИСТА**

## **Раздел I**

### **Общи положения**

**Чл. 13.** (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., изм., бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Посевният и посадъчният материал се търгува само ако е от сортовете, вписани в официалната сортова листа или в каталозите на Европейския съюз - Общ каталог на сортовете земеделски растителни видове или Общ каталог на сортовете зеленчукови култури, с изключение на посевния и посадъчния материал от декоративни, медицински, ароматни и овощни растения и семената по чл. 30, ал. 3.

(2) Посевният и посадъчният материал от декоративни, медицински и ароматни растения се търгуват с означение на вида. В този случай на етикета се посочва растителният вид по начин, който не предизвиква объркване с наименованията на сортовете.

(3) Посевният и посадъчният материал от декоративни, медицински и ароматни растения може да се търгува с означение за сорт, при условие, че сортът е:

1. защитен съгласно Закона за закрила на новите сортове растения и породи животни, или

2. вписан в официалната сортова листа, или

3. включен в списък на търговец на семена и посадъчен материал от декоративни растения, който осъществява дейността си в страната и/или в страна - членка на Европейския съюз.

(4) Посевният и посадъчният материал от овощни растения се търгува с означение за сорт, който трябва да е:

1. защитен съгласно Закона за закрила на новите сортове растения и породи животни, или

2. вписан в официалната сортова листа, или  
3. включен в списък на производител или търговец на семена и посадъчен материал от овощни растения, който осъществява дейността си в страната и/или в страна - членка на Европейския съюз.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Списъкът по ал. 3, т. 3 и ал. 4, т. 3 включва:

1. наименование на сорта, както и общоизвестни синонимни имена, ако има такива;  
2. информация по отношение на поддържането на сорта и прилаганата система на размножаване;

3. описание на сорта на базата на характеристиките на вида и тяхното проявяване;

4. описание на характеристиките, по които сортът прилича и се различава от всеки друг сорт.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.).

(7) Списъките по ал. 5 и 6 се предоставят при поискване от ИАСАС за проверка.

(8) Семената по чл. 30, ал. 3 се търгуват с означение за растителния вид.

(9) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол ежегодно издава официалната сортова листа на Република България. Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол предоставя безплатно за информация официалната сортова листа.

**Чл. 14.** (1) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) Официалната сортова листа се състои от списък А и списък Б.

(2) В списък А на сортовата листа се вписват сортове от зърнени, фуражни, маслодайни и влакнодайни култури, цвекло, картофи, тютюн и овощни растения, които трябва да са различни, хомогенни и стабилни и да отговарят на изискванията за биологични и стопански качества за почвено-климатичните условия на Република България.

(3) В списък Б на сортовата листа се вписват:

1. сортове от декоративни, медицински и ароматни растения, които трябва да са различни, хомогенни и стабилни и не се изпитват за биологични и стопански качества за почвено-климатичните условия на Република България;

2. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) сортове от зеленчукови култури и лоза, които трябва да са различни, хомогенни и стабилни; по преценка на заявителя (селекционера) на сорта могат да се извършат изпитвания за биологични и стопански качества за почвено-климатичните условия на Република България.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Растителни видове, сортовете от които подлежат на вписване в списък А и списък Б на официалната сортова листа, се определят с наредби на министъра на земеделието, храните и горите относно условията и реда за сортоизпитване, признаване, вписване и отписване на сортовете в и от официалната сортова листа.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Вписването на сортовете в списък А и списък Б на официалната сортова листа се извършва въз основа на заповед на министъра на земеделието, храните и горите, с която се утвърждава признаването и вписването на сортове.

(6) Сортовете по ал. 2 и 3 се вписват в сортовата листа за период от:

1. двадесет години - за сортовете от овощни видове и лоза;

2. десет години - за сортовете от останалите видове растения.

**Чл. 15.** (Отм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.).

**Чл. 16.** (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Сортовете са различни, хомогенни и

стабилни при условие, че отговарят на изискванията на чл. 9, 10 и 11 от Закона за закрила на новите сортове растения и породи животни или на същите изисквания за различимост, хомогенност и стабилност, с цел вписване на сортовете в официалната сортова листа и в Общия каталог на сортовете земеделски растителни видове или в Общия каталог на сортовете зеленчукови култури, определени в наредбата по чл. 14, ал. 4 и в съответната наредба по чл. 29, ал. 6 за търговия на семена от зеленчукови култури на пазара на Европейския съюз.

(2) Сортовете отговарят на изискването за биологични и стопански качества за почвено-климатичните условия на страната, ако при сравняването им със стандартни сортове показват при отглеждането им по-добри резултати по отношение на добив и/или качество на продукцията по функционални направления. При проява на изключителна характеристика на сорта останалите характеристики могат да не се вземат под внимание при оценката на биологичните и стопанските качества на сорта.

**Чл. 17.** (1) В официалната сортова листа се вписват:

1. ботанически род и вид на растението;
2. обозначение на сорта с код и/или с наименование, изписано на кирилица и на латиница;
3. специфични стопански признаци на сорта, които се обозначават със символи;
4. име и адрес на:
  - а) заявителя за вписване на сорта в официалната сортова листа; заявител със седалище извън територията на Република България посочва адрес на територията на страната;
  - б) лицето или лицата, които извършват сортоподдържане;
  - в) селекционера на сорта;
5. година на признаване и вписване на сорта в официалната сортова листа.

(2) Ако сортът е генетично модифициран, това обстоятелство задължително се вписва в официалната сортова листа.

## **Раздел II**

### **Сортоизпитване и вписване на сортовете в официалната сортова листа**

**Чл. 18.** (1) Сортоизпитване за различимост, хомогенност и стабилност с цел вписване на сортовете в официалната сортова листа се извършва само в териториалните звена по сортоизпитване на ИАСАС.

(2) Сортоизпитване за биологични и стопански качества с цел вписване на сортовете в официалната сортова листа се извършва в териториалните звена по сортоизпитване на ИАСАС.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Сортоизпитване за биологични и стопански качества може да се извършва и от физически или юридически лица, получили разрешение от министъра на земеделието, храните и горите.

(4) Лицата по ал. 3 получават разрешение за сортоизпитване при условие, че:

1. разполагат с необходимата земя и условия за отглеждане на културите за сортоизпитване;
2. разполагат с почвообработващи, прибиращи и растително-защитни машини и съоръжения, съобразно културата и технологията на отглеждането ѝ;



3. разполагат с помещение за обработка и съхранение на пробите и отчитане на резултатите;

4. отговарят на изискванията на ал. 6 или са сключили трудов или граждански договор с лица, които отговарят на изискванията на ал. 6.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Необходимата земя, условията за отглеждане на културите и техниката за сортоизпитване по ал. 4, т. 1 и 2 се определят с наредба на министъра на земеделието, храните и горите.

(6) Сортоизпитването се извършва от лица, които:

1. имат висше агрономическо образование - магистър;

2. имат 5 години трудов стаж по специалността;

3. са положили успешно изпит пред комисия, назначена от изпълнителния директор на ИАСАС; комисията се състои най-малко от три хабилитирани лица в областта на сортоизпитването в зависимост от групите култури.

(7) Лицата по ал. 6 преминават курс по програма, утвърдена от изпълнителния директор на ИАСАС.

(8) Изпълнителният директор на ИАСАС издава удостоверение за сортоизпитатели на лицата, които отговарят на изискванията на ал. 6 и 7. В ИАСАС се води списък на лицата, получили удостоверение за сортоизпитатели.

(9) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Разрешението по ал. 3 се издава по предложение на изпълнителния директор на ИАСАС въз основа на проверка от ИАСАС за спазване изискванията на ал. 4. В Министерството на земеделието, храните и горите се води списък на лицата, получили разрешение по ал. 3.

(10) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол извършва проверки най-малко веднъж годишно относно спазването на изискванията по ал. 4.

(11) Разрешението по ал. 3 се отнема при повторно неспазване на методиките за сортоизпитване по чл. 19, ал. 1, в резултат на което резултатите от сортоизпитването са недостоверни.

(12) Редът за издаване на разрешенията по ал. 3 и редът за издаване на удостоверенията по ал. 8 се определят с наредбата по ал. 5.

(13) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол събира такси в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 7 за провеждане на курса и изпита по ал. 6, т. 3 и ал. 7 и за извършване на проверката по ал. 9.

**Чл. 19.** (1) Сортоизпитването за различимост, хомогенност и стабилност и за биологични и стопански качества се извършва по методики, утвърдени от изпълнителния директор на ИАСАС.

(2) Сортоизпитването се извършва въз основа на договор, сключен между заявителя за сортоизпитване и ИАСАС.

(3) Сортоизпитването за биологични и стопански качества от физически или юридически лица, получили разрешение по чл. 18, ал. 3, се извършва въз основа на договор, сключен с ИАСАС.

**Чл. 20.** (1) За резултатите от сортоизпитването се изготвя доклад, който се разглежда от експертна комисия, назначена от изпълнителния директор на ИАСАС.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., изм., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Експертната комисия по ал. 1 се състои от нечетен брой членове, но не по-малко от 5, като трима са представители на Министерството на земеделието, храните и горите, браншови организации и служби, свързани с контрола на качеството. Представителите на

организациите се определят от техните ръководители.

(3) В състава на експертните комисии по съответните култури не се включват автори и съавтори на сорта или техни представители.

(4) Докладът по ал. 1 се изпраща на членовете на експертната комисия най-късно 14 дни преди датата на заседанието ѝ.

(5) Експертната комисия взема решение относно признаването и вписването на сорта в официалната сортова листа.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2005 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Решението по ал. 5 за признаване и вписване на генетично модифициран сорт се взема след издаване на разрешение за пускането му на пазара от министъра на земеделието, храните и горите при условията и по реда на глава четвърта, раздел III от Закона за генетично модифицирани организми.

(7) Комисията е длъжна да информира възложителя по договора за сортоизпитване за решението си.

(8) Когато решението е сортът да не бъде признат и вписан в официалната сортова листа, ИАСАС в 15-дневен срок от решението си писмено уведомява възложителя по договор за сортоизпитване, като посочва и мотивите за непризнаването и му дава едномесечен срок за възражение, считано от датата на уведомяването.

(9) Възражения срещу решения на експертната комисия се разглеждат от комисия по възраженията, чийто състав се определя със заповед на изпълнителния директор на ИАСАС.

(10) Комисията по ал. 9 се произнася с решение по възраженията в едномесечен срок от получаването им.

**Чл. 21.** (1) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите със заповед утвърждава окончателното решение за признаване и вписване на сорта в официалната сортова листа или прави мотивиран отказ.

(2) Заповедта или отказът на министъра по ал. 1 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

**Чл. 22.** (1) За сортоизпитване за различимост, хомогенност и стабилност се заплащат такси по Тарифата за таксите, които се събират от Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол по Закона за закрила на новите сортове растения и породи животни, приета с Постановление № 285 на Министерския съвет от 2000 г. (ДВ, бр. 2 от 2001 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) За сортоизпитване за биологични и стопански качества се заплащат такси в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 7, които се събират от ИАСАС.

**Чл. 23.** (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол признава резултати от сортоизпитване за различимост, хомогенност и стабилност, извършено в друга държава – членка на Европейския съюз, когато при извършването му са спазени изискванията на Директива 2003/90/ЕО на Комисията от 6 октомври 2003 г. относно установяването на мерки за прилагане на член 7 от Директива 2002/53/ЕО на Съвета по отношение на минимално изискваните характеристики, които следва да бъдат обхванати от изследването, и минималните условия за изследване на някои сортове земеделски растителни видове.

**Чл. 24.** (1) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол изготвя и съхранява досиетата на признатите сортове. Досиетата съдържат описание на

сорта и обобщение на всички данни, въз основа на които се извършва признаването на сорта.

(2) Досиетата по ал. 1 се предоставят за ползване от селекционера.

**Чл. 25.** (1) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол съставя бюлетини с резултатите от сортоизпитването на признатите сортове.

(2) По искане на възложителя по договора за сортоизпитване описанието на родителските (генеалогичните) компоненти и резултатите от сортоизпитването им остават поверителни, когато те са изпитвани с цел проучване на хибридни и синтетични сортове.

## **Глава шеста**

# **СОРТОПОДДЪРЖАНЕ, ПРОИЗВОДСТВО, ЗАГОТОВКА И ТЪРГОВИЯ С ПОСЕВНИЯ И ПОСАДЪЧНИЯ МАТЕРИАЛ**

## **Раздел I**

### **Общи положения**

**Чл. 26.** (1) Сортоподдържането на сортовете и родителските (генеалогичните) компоненти от видовете земеделски растения се извършва от:

1. селекционера на сорта;
2. физическо или юридическо лице, което отговаря на изискванията на ал. 2 - когато се сортоподдържа общоизвестен сорт;
3. физически и/или юридически лица, които са сключили договор за извършване на сортоподдържане с лицата по т. 1 и 2.

(2) Физическите лица по ал. 1, т. 2 и 3 трябва да имат висше агрономическо образование, а юридическите лица трябва да имат сключен трудов или граждански договор с лице с висше агрономическо образование.

(3) Когато сортоподдържането по ал. 1 се извършва едновременно от няколко лица, те се посочват в официалната сортова листа.

(4) Лицата по ал. 1, т. 2 и 3 са длъжни да осигурят научно ръководство по съответната култура.

**Чл. 27.** (1) Лицата по чл. 26 са длъжни да водят дневник за дейностите по схемата за сортоподдържане. Дневникът се предоставя при поискване от ИАСАС, съответно от БАБХ, за проверка.

(2) Контролните органи имат право да вземат проби за проверки в отделните етапи на сортоподдържането.

**Чл. 28.** (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., изм. и доп., бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., изм., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Производство на посевен и посадъчен материал могат да извършват лица, регистрирани като земеделски стопани по реда на наредбата по § 4 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за подпомагане на земеделските производители и сключили договор с притежателя на сертификата, когато сортът е защитен.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., отм., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.).

(3) (Отм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.).

(4) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол поддържа на интернет страницата си публичен национален електронен регистър на лицата, които търгуват с посевен и/или посадъчен материал.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) Редът за регистрация по ал. 4 се определя с наредба на министъра на земеделието, храните и горите.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол събира такса по тарифата по чл. 6, ал. 7 за регистрация по ал. 4.

(7) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Ежегодно към договора по ал. 1 се сключва анекс за всеки сорт и се прилага като неразделна част към документите за сертификация на посевен и посадъчен материал, произвеждан с търговска цел.

**Чл. 29.** (1) Когато нямат условия за осигуряване на необходимата пространствена изолация, производителите писмено заявяват в съответното кметство местоположението на площите за земеделски растения, за които се изисква пространствена изолация.

(2) Заявленията по ал. 1 се подават в следните срокове:

1. за посевен материал за засяване през пролетта и за посадъчен материал - до 31 декември на годината, която предхожда годината на засяването, съответно засаждането;
2. за посевен материал за засяване през есента - до 31 май на годината, през която ще се засява.

(3) Заявлението по ал. 1 се придружава от:

1. (изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) копие на договора по чл. 28, ал. 1;
2. (изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) скица на земеделската земя за производство на посевен и посадъчен материал, издадена от съответната общинска служба по земеделие.

(4) В 14-дневен срок от подаване на заявлението и документите по ал. 3 кметът на общината или кметството издава заповед, с която определя площите, обхванати от пространствената изолация.

(5) Когато са подадени заявления от няколко производители, които обхващат едни и същи площи за пространствена изолация, кметът удовлетворява подаденото по-рано заявление.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Кметът определя площите, обхванати от пространствената изолация, съгласно изискванията за пространствена изолация, определени в наредби на министъра на земеделието, храните и горите за търговия с посевен и/или посадъчен материал от следните групи земеделски растения:

1. зърнени;
2. фуражни;
3. маслодайни и влакнодайни;
4. цвекло;
5. картофи;
6. зеленчукови;
7. декоративни;
8. овощни;
9. лозови;
10. медицински и ароматни;

11. тютюн.

(7) Копие от заповедта по ал. 4 се изпраща на собствениците или ползвателите на земите, обхванати от пространствената изолация.

(8) Собствениците или ползвателите на земите, обхванати от пространствената изолация, не могат да засяват, съответно засаждат, определените площи с растения - опрашители или преносители на вируси.

(9) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2006 г., изм., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.)  
Министърът на земеделието, храните и горите определя в наредби процедурите за сертификация и/или одобрение на произвеждания посевен или посадъчен материал от групите земеделски растения по ал. 6.

## Раздел II

### Производство и търговия с посевен материал

**Чл. 30.** (1) В зависимост от групите земеделски растения по чл. 29, ал. 6 семената се произвеждат, сертифицират и търгуват като:

1. базови;
2. сертифицирани;
3. сертифицирани първо размножение;
4. сертифицирани второ размножение;
5. сертифицирани трето размножение.

(2) Семената на всички зеленчукови, декоративни, медицински и ароматни растения могат да се произвеждат и търгуват и като стандартни, с изключение на индустриалната цикория.

(3) Семената от видове фуражни, маслодайни, декоративни, медицински и ароматни растения, посочени в наредбите по чл. 29, ал. 6, могат да се произвеждат и търгуват и като търговски семена след одобряването им от ИАСАС.

(4) Семената могат да се търгуват и под формата на смески при условие, че са одобрени от ИАСАС. Условието и редът за одобряване на смеските се определят в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(5) Семената от всички групи земеделски растения, които се получават като генерации преди базовите семена (предбазовите семена), могат да се търгуват при условие, че отговарят на изискванията, посочени в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(6) Разпоредбите на ал. 1 - 3 не се прилагат за семената от овощни видове. Семената от овощните видове се търгуват при условие, че отговарят на изискването за жизненост в съответствие с наредбите по чл. 29, ал. 6.

**Чл. 31.** (1) Категориите семена по чл. 30, ал. 1 се сертифицират и търгуват, при условие че отговарят на посочените в наредбите по чл. 29, ал. 6 изисквания за сортова автентичност, сортова чистота и здравно състояние към културата при полска инспекция и изисквания за аналитична чистота, кълняемост, съдържание на влага, здравно състояние на семената при лабораторен анализ.

(2) Хибридни семена се сертифицират след резултатите от последващ контрол на родителските компоненти.

(3) Сертификацията на семената се извършва от ИАСАС след проведена полска инспекция и лабораторни анализи. Сертификацията се извършва при условията и по реда, посочени в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(4) Изискванията при полска инспекция, извършвана от инспекторите по чл. 6, се

определят в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Вземането на проби за лабораторен анализ за определяне на посевните качества на семената и за определяне на здравното им състояние се извършва от ИАСАС или от физически лица (пробовземачи), които са получили разрешение от изпълнителния директор на ИАСАС, от заготвени хомогенни партиди семена. Разрешенията се издават съгласно наредбите по чл. 29, ал. 6.

(6) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., изм., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Полската инспекция и вземането на проби за лабораторен анализ се извършват по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите, които се публикуват на интернет страниците на Министерството на земеделието, храните и горите и на ИАСАС.

(7) Големината, съответно теглото, на партидите и теглото, съответно размерът, на пробите семена от съответния вид се определят с наредбите по чл. 29, ал. 6.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол и лабораториите по чл. 7, ал. 1 извършват лабораторните анализи за определяне на посевните качества на семената в зависимост от културите по методи, определени от министъра на земеделието, храните и горите.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Лабораториите на Българската агенция по безопасност на храните и лабораториите по чл. 8 извършват лабораторните анализи за здравно състояние на семената по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

**Чл. 32.** (1) Въз основа на сертификацията ИАСАС издава сертификат по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

(2) (Отм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.).

(3) (Отм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.).

(4) (Отм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.).

(5) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол анулира сертификата, когато резултатите от грунтов контрол показват, че семената не отговарят на изискванията за сортова автентичност и сортова чистота, посочени в съответните наредби по чл. 29, ал. 6.

**Чл. 33.** Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол сертифицира семена, които не отговарят на изискването за кълняемост, когато семената са предназначени за износ, съгласно договор между износителя и вносителя.

**Чл. 34.** (1) Търговските семена се одобряват и търгуват при условие, че отговарят на изискванията за аналитична чистота, кълняемост, съдържание на влага и здравно състояние при лабораторен анализ, посочени в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(2) Вземането на проби и лабораторният анализ по ал. 1 се извършват при спазване на изискванията на чл. 31, ал. 5 - 9.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) Лабораторните анализи на търговските семена се извършват от ИАСАС или лаборатория, получила разрешение по чл. 7, ал. 1, и от лабораториите на БАБХ или лаборатория, получила разрешение по чл. 8.

(4) Въз основа на лабораторните анализи по ал. 3 ИАСАС одобрява търговските семена и издава документ по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

(5) (Отм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.).

(6) (Отм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.).

(7) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) Изискванията на ал. 2, 3 и 4 не се прилагат по отношение на търговските семена от декоративни растения, при които съответствието с изискванията на ал. 1 се удостоверява от производителя на търговски семена с фирмен документ. Минималните изисквания към фирмения документ се определят в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

**Чл. 35.** (Отм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.).

**Чл. 36.** (1) Стандартните семена се търгуват, при условие че отговарят на изискванията за сортова автентичност и сортова чистота, аналитична чистота, кълняемост, съдържание на влага и здравно състояние, посочени в съответните наредби по чл. 29, ал. 6.

(2) Съответствието с изискванията по ал. 1 се удостоверява от производителя на стандартни семена с фирмен документ. Минималните изисквания към фирмения документ се определят в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(3) Производителите на стандартни семена са длъжни да съхраняват контролни проби от партидите семена за срок две години, които се предоставят при поискване от ИАСАС.

(4) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол анулира документа по ал. 2, когато резултатите от грунтов контрол показват, че семената не отговарят на изискванията за сортова автентичност и сортова чистота.

**Чл. 37.** (1) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол извършва последващ контрол на категориите семена по чл. 30, ал. 1 и 2.

(2) Броят на партидите, които подлежат на последващ контрол, в зависимост от категориите семена се определят в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(3) Условието и редът за провеждане на последващ контрол и изискванията за сортова автентичност и сортова чистота при последващ контрол се определят с наредбите по чл. 29, ал. 6.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Вземането на проби за последващ контрол се извършва от ИАСАС по методите по чл. 31, ал. 6. Последващият контрол се извършва чрез методи на грунтов контрол и/или чрез лабораторни методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

**Чл. 38.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол събира такси в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 7 за извършване на полската инспекция, вземането на проби, лабораторните анализи, последващия контрол и за издаването на документите за тези дейности.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Извършването на лабораторни анализи от БАБХ за определяне здравното състояние на семената се заплаща по ценоразписа по чл. 3, ал. 5 от Закона за Българската агенция по безопасност на храните.

**Чл. 39.** (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) За преодоляване на временни затруднения поради недостиг на семена от категории сертифицирани на пазара в страната, министърът на земеделието, храните и горите определя контактно лице за прилагане на процедурата, определена с Регламент (ЕО) № 217/2006 на Европейската комисия, за получаване на разрешение за търговия на семена от категории сертифицирани, които не отговарят на изискванията за кълняемост.

**Чл. 39а.** (Нов - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) (1) На пазара могат да се търгуват и семена, предназначени за:

1. научни цели или селекционна дейност;

2. демонстративни и/или производствени опити.

(2) Семената по ал. 1, т. 2 са от сортове, заявени за вписване в Официалната сортова листа на Република България, които са в процес на сортоизпитване, но все още не са одобрени за вписване, и за които трябва да се спазват изискванията, определени с актове на Европейския съюз.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Условиата и редът за получаване на разрешения за лица, които предлагат на пазара семена по ал. 1, разрешените за целта количества, в зависимост от растителните видове, опаковката и етикетирането на семената, се определят с наредба на министъра на земеделието, храните и горите.

(4) Разрешенията по ал. 3 за територията на страната се издават от изпълнителния директор на ИАСАС.

## Раздел III

### Производство и търговия с посадъчен материал

**Чл. 40.** (1) Зеленчуковият посадъчен материал се произвежда и търгува при условие, че отговаря на изискванията, определени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(2) Качеството на зеленчуковия посадъчен материал се удостоверява от производителите с фирмен документ. Минималните изисквания към фирмения документ се определят в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

**Чл. 41.** (1) Декоративният посадъчен материал се произвежда и търгува при условие, че отговаря на изискванията, определени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(2) Качеството на декоративния посадъчен материал се удостоверява от производителите с фирмен документ. Минималните изисквания към фирмения документ се определят в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

**Чл. 42.** (1) Овощният посадъчен материал се търгува като сертифициран или стандартен.

(2) Овощният посадъчен материал се сертифицира като:

1. предбазов;
2. базов;
3. сертифициран.

(3) Посадъчният материал по ал. 2 се сертифицира при условие, че отговаря на изискванията за сортова автентичност, сортова чистота и здравно състояние на растенията при полска инспекция и на изискванията за качество на посадъчния материал, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(4) Сертификацията по ал. 3 се извършва от ИАСАС при условия и по ред, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Полската инспекция, вземането на средни проби за окачествяване и за тестиране за вируси и вземането на почвени проби за нематоди се извършват от ИАСАС, съответно от БАБХ, по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Лабораториите на Българската агенция по безопасност на храните и лабораториите по чл. 8 извършват лабораторните анализи за здравно състояние на овощен посадъчен материал по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Въз основа на сертификацията на овощния посадъчен материал ИАСАС издава сертификат по образец, утвърден от изпълнителния



директор на ИАСАС.

(8) (Отм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.).

**Чл. 43.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) САС (стандартният) овощен посадъчен материал може да се търгува при условие, че отговаря на изискванията, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Качеството на САС (стандартният) овощен посадъчен материал се удостоверява от производителите с фирмен документ. Минималните изисквания към фирмения документ се определят в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.).

**Чл. 44.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол събира такси в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 7, за извършване на полската инспекция и окачествяването на овощния посадъчен материал и за издаването на документи за тези дейности.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Извършването на лабораторни анализи от БАБХ за определяне на здравното състояние на овощния посадъчен материал се заплаща по ценоразписа по чл. 38, ал. 2.

**Чл. 45.** (1) Посадъчният материал от медицински и ароматни растения се търгува като сертифициран или стандартен.

(2) Посадъчният материал от медицински и ароматни растения се сертифицира като:

1. предбазов;
2. базов;
3. сертифициран.

(3) Посадъчният материал по ал. 2 се сертифицира при условие, че отговаря на изискванията за сортова чистота и здравно състояние към растенията при полска инспекция и на изискванията за качество към посадъчния материал, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(4) Сертификацията по ал. 3 се извършва от ИАСАС при условията и по реда, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Полската инспекция, вземането на средни проби за окачествяване и за тестиране за вируси и вземането на почвени проби за нематоди се извършва от ИАСАС, съответно от БАБХ, по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Лабораториите на Българската агенция по безопасност на храните и лабораториите по чл. 8 извършват лабораторните анализи за здравното състояние на посадъчен материал от медицински и ароматни растения по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

(7) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) Въз основа на сертификацията на посадъчния материал от медицински и ароматни растения ИАСАС издава официални етикети и сертификат по образци, утвърдени от изпълнителния директор на ИАСАС.

(8) (Отм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.).

**Чл. 46.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол събира такси в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 7, за извършване на полската инспекция и окачествяването на посадъчния материал от медицински и ароматни растения и за издаването на документи за тези дейности.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Извършването на лабораторни анализи от БАБХ за определяне на здравното състояние на посадъчния материал от медицински и ароматни растения се заплаща по ценоразписа по чл. 38, ал. 2.

**Чл. 47.** (1) Стандартният посадъчен материал от медицински и ароматни растения може да се търгува при условие, че отговаря на изискванията, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(2) Качеството на стандартния посадъчен материал за засаждане се удостоверява от производителите с фирмен документ. Минималните изисквания към фирмения документ се определят в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

**Чл. 48.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Производителите на зеленчуков, декоративен, САС (стандартен) овощен и стандартен посадъчен материал от медицински и ароматни растения са длъжни да извършват собствени проверки по време на производството. За извършване на проверките производителите:

1. определят критичните точки в производствения процес на базата на използваните производствени методи;

2. създават и въвеждат методи за проверка и наблюдение на критичните точки по т. 1;

3. (изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) вземат проби за анализ, които се изследват в лабораториите на БАБХ или в лаборатории, получили разрешение по чл. 8;

4. водят писмен дневник относно данните по т. 1 - 3.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Дневникът по ал. 1, т. 4 трябва да се съхранява най-малко две години и да се предоставя при поискване от ИАСАС, съответно от БАБХ, за проверка.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Когато резултатите от собствените проверки показват наличие на вредители, включени в Наредба № 1 от 1998 г. за фитосанитарен контрол (обн., ДВ, бр. 82 от 1998 г.; изм., бр. 91 от 1999 г. и бр. 8 от 2002 г.), производителите трябва незабавно да уведомят БАБХ.

(4) Производителите трябва да вписват в дневника по ал. 1 всички случаи на наличие на вредни организми в помещенията си и всички мерки, които са взети в тези случаи.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол е длъжна да извършва проверки най-малко веднъж годишно относно проверката и наблюдението на критичните точки по ал. 1, т. 1 и 2. Българската агенция по безопасност на храните извършва проверки относно вземането на проби по ал. 1, т. 3 и относно спазването на изискванията на ал. 3 и 4.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол, съответно БАБХ, извършва проверките по ал. 5 съгласно изискванията, посочени в съответните наредби по чл. 29, ал. 6.

(7) Разпоредбите на този член се прилагат и по отношение на производителите на семена от овощни и декоративни растения.

**Чл. 49.** (1) Лозовият посадъчен материал се търгува като сертифициран или стандартен, с изключение на подложките.

(2) Лозовият посадъчен материал се сертифицира като:

1. предбазов (първоначален);

2. базов;

3. сертифициран.

(3) Посадъчният материал по ал. 2 се сертифицира при условие, че отговаря на изискванията за сортова автентичност, сортова чистота и здравно състояние към растенията при полска инспекция и на изискванията за качество към посадъчния материал, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(4) Сертификацията по ал. 3 се извършва от ИАСАС при условията и по реда, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Полската инспекция, вземането на средни проби за окачествяване и за тестване за вируси и вземането на почвени проби за нематоди се извършват от ИАСАС, съответно от БАБХ, по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Лабораториите на Българската агенция по безопасност на храните и лабораториите по чл. 8 извършват лабораторните анализи за здравното състояние на лозов посадъчен материал по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

(7) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) Въз основа на сертификацията ИАСАС издава официални етикети и сертификат по образци, утвърдени от изпълнителния директор на ИАСАС.

(8) (Отм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.).

**Чл. 50.** (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Стандартният лозов материал се одобрява от ИАСАС и се търгува, при условие че отговаря на изискванията, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6, за което се издава документ по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

**Чл. 51.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол събира такси в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 7, за извършване на полската инспекция и за окачествяване на лозовия посадъчен материал и за издаването на документи за тези дейности.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г., бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Извършването на лабораторни анализи от БАБХ за определяне на здравното състояние на лозовия посадъчен материал се заплаща по ценоразписа по чл. 38, ал. 2.

**Чл. 52.** (1) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) При неблагоприятни климатични условия и при недостиг или липса на посадъчен материал на пазара в страната министърът на земеделието, храните и горите или упълномощено от него длъжностно лице може да разреши търговията с посадъчен материал от всички категории, които отговарят на по-ниски изисквания от посочените в съответните наредби по чл. 29, ал. 6, с изключение на изискването за здравно състояние.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) За получаване на разрешение по ал. 1 лицата подават заявление в Министерството на земеделието, храните и горите, което се придружава от:

1. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) документ, издаден от ИАСАС, в който се удостоверяват занижените изисквания - за посадъчен материал по чл. 42, чл. 45, 49 и 50;

2. фирмен документ, издаден от производителя, в който се удостоверяват занижените изисквания - за посадъчен материал по чл. 40, 41, чл. 43, ал. 2 и чл. 47, ал. 2.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите или упълномощено от него длъжностно лице издава разрешение или прави мотивиран отказ в 14-дневен срок от получаване на заявлението и документите по ал. 2.

(4) Отказът по ал. 3 подлежи на обжалване по реда на

Административнопроцесуалния кодекс.

(5) На етикета на посадъчния материал по ал. 1 трябва да бъде отразено, че материалът отговаря на занижени изисквания.

**Чл. 53.** Разпоредбите на този закон, с изключение на изискването за здравно състояние, не се прилагат за посадъчен материал, предназначен за:

1. опити или научни цели, или
2. селекционна дейност, или
3. запазване на генетичното разнообразие.

## Раздел IV

### Опаковане и етикетирание на посевния и посадъчния материал.

#### Документи при търговия

**Чл. 54.** (1) Посевният материал от всички категории се съхранява и търгува под формата на етикетирани однородни партиди в запечатани опаковки.

(2) Посадъчният материал от всички категории се съхранява и търгува под формата на етикетирани и пломбирани однородни партиди според растителния вид във връзки или в бали.

(3) Опаковането, етикетирането, запечатването и/или пломбирането на посевния и посадъчния материал се извършват съгласно изисквания, посочени в наредбите по чл. 29, ал. 6.

**Чл. 55.** Условието за съхраняване на посадъчния материал се определят с наредбите по чл. 29, ал. 6.

**Чл. 56.** (1) Сертифицираните семена от всички категории по чл. 30, ал. 1 се търгуват със сертификата по чл. 32, ал. 1.

(2) Търговските семена, с изключение на семената от декоративни растения, се търгуват с документа по чл. 34, ал. 4.

(3) Търговските семена от декоративни растения и стандартните семена се търгуват с фирмения документ по чл. 34, ал. 7 и чл. 36, ал. 2.

(4) Сертифицираният овощен и лозов посадъчен материал и сертифицираният посадъчен материал от медицински и ароматни растения се търгуват със сертификата по чл. 42, ал. 7, чл. 49, ал. 7 и чл. 45, ал. 7.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) САС (стандартният) овощен посадъчен материал и стандартният лозов посадъчен материал се търгуват с документа съответно по чл. 43, ал. 2 и по чл. 50.

(6) Семената от овощните видове се търгуват с документ, издаден от ИАСАС по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

(7) Зеленчуковият и декоративният посадъчен материал, стандартните овощни дръвчета за засаждане и стандартният посадъчен материал от медицински и ароматни растения се търгуват с фирмения документ по чл. 40, ал. 2, чл. 41, ал. 2, чл. 43, ал. 2 и чл. 47, ал. 2.

(8) Редът за издаване на сертификатите и документите по ал. 1 - 7 и правилата за използването им при търговия се уреждат в наредбите по чл. 29, ал. 6.

## Глава седма

# ВНОС И ИЗНОС НА ПОСЕВЕН И ПОСАДЪЧЕН МАТЕРИАЛ ОТ И ЗА ТРЕТИ СТРАНИ (Загл. доп. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.)

**Чл. 57.** (1) Семената и посадъчният материал от внос трябва да отговарят на изискванията на този закон и на нормативните актове по прилагането му, с изключение на семената от декоративни растения, които могат да се внасят без означение за категория, но които трябва да отговарят съответно на изискванията за търговски или стандартни семена, посочени в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(2) Сертифицираните семена от всички категории, които се внасят, трябва да са придружени от документ за посевни качества и здравно състояние, издаден от официален сертифициращ и/или контролен орган на страната износител.

(3) Търговските семена, които се внасят, трябва да са придружени от документ за посевни качества и здравно състояние, издаден от официален сертифициращ и/или контролен орган на страната износител, с изключение на търговските семена от декоративни растения, които се внасят с фирмен документ.

(4) Сертифицираният овощен посадъчен материал и всички категории лозов посадъчен материал, които се внасят, трябва да са придружени от документ за качество, издаден от официален сертифициращ и/или контролен орган на страната износител.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Стандартните семена, зеленчуковият и декоративният посадъчен материал, както и САС (стандартният) овощен посадъчен материал, които се внасят от страни - членки на Европейския съюз, се придружават от фирмен документ за качество, минималните изисквания към което се определят с наредбата по чл. 29, ал. 9. Стандартните семена, внесени от трети страни за Европейския съюз, се придружават от OECD документ.

**Чл. 58.** (1) В тридневен срок от вноса БАБХ е длъжна писмено да уведоми ИАСАС за внесените семена и посадъчен материал и за мястото, където те са поставени под карантина.

(2) В тридневен срок от уведомлението по ал. 1 ИАСАС проверява дали посочената в документите по чл. 57 информация отговаря на изискванията на закона и на нормативните актове по прилагането му.

(3) Ако семената, съответно посадъчният материал, от внос не са придружени с документите по чл. 57, ИАСАС изисква от вносителя в 7-дневен срок да ги представи. В случай че вносителят не изпълни задължението си в посочения срок, семената, съответно посадъчният материал, се изнасят от страната или се унищожават.

(4) Ако в резултат на проверката по ал. 2 се установи несъответствие с изискванията на закона и на нормативните актове по прилагането му, семената и посадъчният материал се изнасят от страната или се унищожават.

(5) За проверка на съответствието на семената с посоченото в документите по чл. 57 ИАСАС:

1. взема проби и извършва лабораторен анализ на внесените семена;
2. взема проби и извършва грунтов контрол с изключение на търговските семена, смеските, стандартните семена от декоративни растения и семената от декоративни растения, които са без означение за категория.

(6) На лабораторен анализ и грунтов контрол по ал. 5 не подлежат малки опаковки

семена, когато общото внесено количество от даден растителен вид не надвишава размера за малка опаковка, определена в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(7) За проверка на съответствието на посадъчния материал с посоченото в документите по чл. 57 ИАСАС взема средни проби за определяне качествата на внесените посадъчен материал.

(8) До излизането на резултатите от проверките по ал. 5, т. 1 и ал. 7 семената и посадъчният материал не могат да се търгуват в страната.

(9) Въз основа на извършения лабораторен анализ и/или грунтово контрол ИАСАС издава документ за търговия на семената в страната по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

(10) За извършеното окачествяване на посадъчния материал ИАСАС издава документ за търговия на посадъчен материал в страната по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

(11) Ако резултатите от лабораторните анализи не съответстват на посочените данни в документите по чл. 57, семената се изнасят или се унищожават.

(12) Ако качеството на посадъчния материал не отговаря на посоченото в документите по чл. 57, той се изнася или се унищожават.

(13) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Изискването на ал. 5 и 7 не се прилага за семена и посадъчен материал, предназначени за реекспорт.

(14) Редът за извършване на проверките по ал. 5 и 7 се урежда с наредбите по чл. 29, ал. 6.

**Чл. 59.** (1) Изнасянето на семената и посадъчния материал или унищожаването им съгласно чл. 58 е за сметка на вносителя.

(2) Вносителят е длъжен да изнесе семената, съответно посадъчния материал, в срока, който е посочен в документа, издаден от ИАСАС в резултат на проверките по чл. 58, ал. 3, 4, 11 и 12.

(3) Българската агенция по безопасност на храните е длъжна да информира ИАСАС за извършения износ по ал. 2 в тридневен срок от износа.

(4) Унищожаването на семената, съответно на посадъчния материал, се извършва от ИАСАС в присъствието на вносителя.

**Чл. 60.** (Отм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.)

**Чл. 61.** (1) Сертифицираните семена от всички категории, предназначени за износ, се придружават от сертификата по чл. 32, ал. 1.

(2) Търговските семена, предназначени за износ, се придружават от документа по чл. 34, ал. 4 или 7.

(3) Стандартните семена, предназначени за износ, се придружават от фирмения документ по чл. 36, ал. 2.

(4) Сертифицираният овощен и лозов посадъчен материал, сертифицираният посадъчен материал от медицински и ароматни растения, предназначени за износ, се придружават от сертификата по чл. 42, ал. 7, чл. 45, ал. 7 и чл. 49, ал. 7.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) САС (стандартният) овощен посадъчен материал, предназначен за износ, се придружава от документа по чл. 43, ал. 2.

(6) Стандартният лозов материал, предназначен за износ, се придружава от документа по чл. 50.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Декоративният посадъчен материал, зеленчуковият посадъчен материал, стандартният посадъчен материал от медицински и ароматни растения, предназначени за износ, се придружават от фирмения документ по чл. 40, ал. 2,

чл. 41, ал. 2 и чл. 47, ал. 2.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) По искане на страната - вносител на семена, ИАСАС издава международен ISTA сертификат и/или OECD сертификат. Условието и редът за издаване на ISTA и OECD сертификати се уреждат в съответните наредби по чл. 29, ал. 6. Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол събира такса в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 7 за издаването на ISTA и OECD сертификатите.

**Чл. 62.** (1) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г. , в сила от 23.02.2018 г.) Всеки търговец е длъжен да води книга за произхода и количеството на посевния и посадъчния материал, който произвежда, заготвя и/или с който извършва търговия.

(2) Съдържанието и редът за водене на книгите по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 28, ал. 5.

## **Глава осма**

# **КОНТРОЛ НА ПОСЕВНИЯ И ПОСАДЪЧНИЯ МАТЕРИАЛ**

**Чл. 63.** (1) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол и БАБХ извършват проверки по време на производството, заготовката, съхраняването, транспорта и търговията с посевен и посадъчен материал за спазването на изискванията на този закон и на нормативните актове по прилагането му.

(2) В резултат на извършените проверки служителите на ИАСАС съставят актове за направените констатации по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

**Чл. 64.** Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол проверява воденето и съхраняването на книгите по чл. 62.

**Чл. 65.** Производителите, заготвителите и търговците на посевен и посадъчен материал са длъжни да осигуряват на служителите на ИАСАС и БАБХ:

1. пълен достъп до местата, където се осъществяват производството, заготовката, съхраняването, опаковането, етикетирането, транспортът, търговията, вносът и износът на посевен и посадъчен материал;

2. информация и документи, необходими за осъществяване на контрола.

**Чл. 66.** (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Таксите, събрани по тарифата по чл. 6, ал. 7, и сумите от глоби и имуществени санкции по глава девета се използват за финансова издръжка на ИАСАС.

## **Глава девета**

# **ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ**

**Чл. 67.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.) Инспекторите по чл. 6, които извършват полската инспекция в нарушение на чл. 6, ал. 9, се наказват с глоба от 50 до 100 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено повторно в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление за същото по вид нарушение,

изпълнителният директор на ИАСАС отнема разрешението за извършване на полска инспекция.

**Чл. 68.** (1) Който търгува с посевен и/или посадъчен материал от сорт, който не е вписан в официалната сортова листа в нарушение на чл. 13, ал. 1, се наказва с глоба от 1000 до 5000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

(3) Посевният и/или посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

**Чл. 69.** (1) Който търгува с посевен и/или посадъчен материал от сортове от декоративни, медицински и ароматни и овощни растения, които не са защитени или вписани в официалната сортова листа или включени в списък на производител, в нарушение на чл. 13, ал. 3 и 4, се наказва с глоба от 50 до 1000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

**Чл. 70.** (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., изм., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Който произвежда посевен и/или посадъчен материал в нарушение на чл. 28, ал. 1, се наказва с глоба от 500 до 2000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв.

**Чл. 71.** (1) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Който търгува с посевен и/или посадъчен материал, без да е регистриран в нарушение на чл. 28, ал. 4, се наказва с глоба от 50 до 1000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Посевният и/или посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

**Чл. 72.** Посевите, съответно насажденията, които са засети, съответно засадени, с растения - опрашители или преносители на вируси, в нарушение на чл. 29, ал. 8, се унищожават от службите на общинската администрация в 10-дневен срок от установяване на нарушението. Разходите по унищожаването са за сметка на нарушителя.

**Чл. 73.** (1) Който търгува със семена, означени като сертифицирани семена, за които не е извършена сертификация в нарушение на чл. 31, ал. 1, се наказва с глоба от 100 до 1000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Семената по ал. 1 и 2 се отнемат в полза на държавата.

**Чл. 74.** (1) Който търгува със семена, означени като търговски семена, за които не са извършени лабораторни анализи в нарушение на чл. 34, се наказва с глоба от 50 до 500 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв.

(3) Семената по ал. 1 и 2 се отнемат в полза на държавата.

**Чл. 75.** (1) Който търгува със стандартни семена, които не отговарят на изискванията на чл. 36, ал. 1, се наказва с глоба от 100 до 2000 лв.



(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Семената по ал. 1 и 2 се отнемат в полза на държавата.

**Чл. 76.** (1) Който търгува със зеленчуков посадъчен материал, който не отговаря на изискванията на чл. 40, ал. 1, се наказва с глоба от 50 до 200 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 100 до 500 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

**Чл. 77.** (1) Който търгува с декоративен посадъчен материал, който не отговаря на изискванията на чл. 41, ал. 1, се наказва с глоба от 50 до 200 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 100 до 500 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

**Чл. 78.** (1) Който търгува с овощен посадъчен материал, означен като сертифициран материал, за който не е извършена сертификация в нарушение на чл. 42, ал. 3, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 10 000 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

**Чл. 79.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Който търгува със САС (стандартен) овощен посадъчен материал, който не отговаря на изискванията на чл. 43, ал. 1, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

**Чл. 80.** (1) Който търгува с посадъчен материал от медицински и ароматни растения, означен като сертифициран, за който не е извършена сертификация в нарушение на чл. 45, ал. 3, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

**Чл. 81.** (1) Който търгува със стандартен посадъчен материал от медицински и ароматни растения, който не отговаря на изискванията на чл. 47, ал. 1, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

**Чл. 82.** (1) Който търгува с лозов посадъчен материал, означен като сертифициран, за който не е извършена сертификация в нарушение на чл. 49, ал. 3, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

**Чл. 83.** (1) Който търгува със стандартен лозов посадъчен материал, който не е окачествен от ИАСАС в нарушение на чл. 50, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

**Чл. 84.** (1) Който търгува със семена, които не са под формата на еднородни партиди и не са етикетирани, опаковани, запечатани и маркирани в нарушение на чл. 54, ал. 1, се наказва с глоба от 100 до 1000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

**Чл. 85.** (1) Който търгува с посадъчен материал, който не е под формата на еднородни партиди (връзки или бали) и не е етикетирани и пломбиран в нарушение на чл. 54, ал. 2, се наказва с глоба от 100 до 1000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

**Чл. 86.** (1) При извършване на повторни нарушения по чл. 68, 69, 71 и чл. 73 - 83 в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление за същото по вид нарушение се налага глоба в двоен размер.

(2) При извършване на повече от две нарушения по чл. 68, 69 и чл. 73 - 83 в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление за същото по вид нарушение нарушителят се заличава от регистъра за срок от 3 години.

**Чл. 87.** (1) Който не съхранява посадъчния материал съгласно изискванията на чл. 55, се наказва с глоба от 50 до 500 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 100 до 1000 лв.

**Чл. 88.** (1) Който търгува с посевен или посадъчен материал без документ в нарушение на чл. 56, се наказва с глоба от 50 до 300 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 100 до 1000 лв.

**Чл. 89.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Който произвежда и търгува семена, за които не е издадено разрешение по чл. 39а, ал. 1, се наказва с глоба от 1000 до 5000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Семената по ал. 1 се отнемат в полза на държавата.

**Чл. 90.** (1) Който не води книга в нарушение на чл. 62, ал. 1, се наказва с глоба от 200 до 1000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв.

**Чл. 91.** (1) Който не осигурява достъп на служителите на ИАСАС и БАБХ и не им предоставя необходимата информация и документи в нарушение на чл. 65, се наказва с глоба от 200 до 1000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв.

**Чл. 92.** (1) Нарушенията по тази глава се установяват с актове на длъжностни лица, определени от изпълнителния директор на ИАСАС.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Наказателните постановления се издават от министъра на земеделието, храните и горите или от упълномощено от него длъжностно лице.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

# ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Полска инспекция" е метод за определяне на автентичността, чистотата на сорта или вида, степента на заплевеленост и пораженията от болести и неприятели чрез преглед на растенията на полето в подходящ стадий от тяхното развитие.

2. "Земеделски растения/култури" са растения от даден ботанически вид и род, които се отглеждат от човека, за да задоволяват определени негови потребности.

3. "Малки опаковки" са опаковки, съдържащи семена с максимално нетно тегло от 50 г до 10 кг, съобразно вида култура.

4. "Партида" е определено по маса (брой) количество от един и същ сорт, което може да бъде идентифицирано по своята еднородност и произход.

5. "Посадъчен материал" са цели растения или части от растения, както и техните компоненти, предназначени за присаждане и размножаване по вегетативен начин или за производство на зеленчукови, овощни, декоративни, медицински, ароматни и лозови растения. В понятието "посадъчен материал" не се включва горски репродуктивен материал, предназначен за лесовъдски цели.

6. "Посевен материал" са семена, плодове, съплодия или техни части за посев, с изключение на горски репродуктивен материал, предназначен за лесовъдски цели.

7. "Пространствена изолация" е разстоянието, ограничаващо чуждо опрашване, разпространение на болести и механично смесване.

8. "Сертификация на посевен и посадъчен материал" е процедура, въз основа на която контролен орган издава сертификат, с който удостоверява, че посевният и/или посадъчният материал съответства на определени изисквания.

9. "Сорт" е растителна съвкупност в рамките на определен ботанически таксон (ботаническа единица от систематиката на растенията), която проявява признаците, характеризиращи даден генотип или комбинация от генотипове, различава се от всяка друга растителна съвкупност най-малко по един признак и притежава способността да се размножава в непроменен вид. В понятието "сорт" се включват и клон, линия, хибрид или подложка, независимо от метода (изкуствен или естествен) на получаването им.

10. "Сортоизпитване" е дейност, свързана с извършване на пълна генетична, морфологична, биометрична, химикотехнологична, фито- и ентомологична, дегустационна, биологична, стопанска и производствена оценка на сортове растения, заложили в конкурсни опити при полски и лабораторни условия.

11. "Сортоподдържане" е съвкупност от действия, извършвани до получаването на категория базов материал, които осигуряват еднаквост на всяка репродукция с първообраза му, вписан в официалната сортова листа.

12. "Търговия с посевен материал" е продажба, съхраняване с цел продажба, предлагане за продажба и всякакво друго възмездно или безвъзмездно разпореждане, доставяне или прехвърляне на семена с търговска цел.

13. "Търговия с посадъчен материал" е съхраняване в наличност или на склад, представяне или предлагане за продажба, продажба и/или доставяне под всякаква форма на посадъчен материал.

14. "Селекционер" е лицето:

а) създадо или открило и разработило сорта (автор на сорта);

б) работодател или възложител на лицето по буква "а" на основата на договор между

тях;

в) правоприемник на лицата по букви "а" и "б".

15. "Здравно състояние" е състояние на посевния и посадъчния материал, при което е установено, че той е свободен или не от вредители, които оказват влияние върху неговото качество като посевен/посадъчен материал.

16. "ISTA" е международна асоциация за изпитване на семената.

17. "OECD" е организация за икономическо сътрудничество и развитие в областта на международната търговия със семена.

18. (Нова - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) "САС (стандартен) материал" е оwoцен посадъчен материал, еквивалентен на категория стандартен оwoцен материал за страната, който "САС материал" се произвежда и търгува в Общността под това наименование, определено от абривиатурата САС (Conformitas Agraria Communitatis), без буквален превод на езиците на Общността.

19. (Нова - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) "Трети страни" са държави, които не са членки на Европейския съюз и които при определени условия могат да получат от Европейската комисия статут за еквивалентност по отношение на произвеждания в тях посевен и посадъчен материал, когато той отговаря на изискванията за съответната категория посевен или посадъчен материал, произвеждан и предлаган на пазара на Европейската общност.

**§ 2.** Не е търговия със семена и посадъчен материал предоставянето на семена и посадъчен материал:

1. на контролните органи за извършване на сортоизпитване, лабораторни анализи и последващ контрол;

2. за заготовка, при условие че заготвителят не става собственик на семената и посадъчния материал.

## **ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

**§ 3.** (Отм. - ДВ, бр. 25 от 2010 г.).

**§ 4.** Законът за посевния и посадъчния материал (обн., ДВ, бр. 86 от 2000 г.; изм., бр. 56 от 2002 г.) се отменя.

**§ 5.** Сортовете, вписани в Общия каталог на Европейския съюз за зърнени, фуражни, маслодайни и влакнодайни култури, цвекло и картофи, се вписват в списък А на официалната сортова листа само ако са изпитани и отговарят на изискванията за биологични и стопански качества за почвено-климатичните условия на Република България. Сортовете, вписани в Общия каталог на Европейския съюз за зеленчукови растения, се вписват в списък Б на официалната сортова листа при спазване на изискванията на чл. 14, ал. 3, т. 2.

**§ 6.** (1) Член 15 се прилага до 1 януари 2007 г.

(2) Сортовете, вписани в списъка-приложение по чл. 15, трябва да бъдат изпитани за различимост, хомогенност и стабилност до 1 януари 2007 г.

**§ 7.** Сортовете, които са създадени до 1997 г., отговарят на изискването за биологични и стопански качества и за които има подадена заявка за сортоизпитване за различимост, хомогенност и стабилност преди влизането в сила на закона, се вписват в списъка приложение на официалната сортова листа до приключване на изпитването за различимост, хомогенност и стабилност.

**§ 8.** Търговията на стандартни лозови подложки се разрешава до 1 януари 2006 г.

при условие, че отговарят на изискванията на чл. 50.

§ 9. (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите издава:

1. наредбите по чл. 29, ал. 6 - в 12-месечен срок от влизането в сила на закона;
2. наредбата по чл. 9 - в 18-месечен срок от влизането в сила на закона.

§ 10. Подзаконовите нормативни актове, издадени въз основа на отменения Закон за посевния и посадъчния материал, се прилагат до издаването на съответните подзаконови нормативни актове, доколкото не противоречат на този закон.

§ 11. (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Изпълнението на закона се възлага на министъра на земеделието, храните и горите.

-----  
Законът е приет от 39-то Народно събрание на 19.02.2003 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

---

#### ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Административнопроцесуалния кодекс  
(ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.)

.....  
§ 104. В Закона за посевния и посадъчния материал (обн., ДВ, бр. 20 от 2003 г.; изм., бр. 27 от 2005 г.) навсякъде думите "Закона за административното производство" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".

#### ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на  
Закона за рибарството и аквакултурите  
(ДВ, бр. 36 от 2008 г.)

.....  
§ 88. В Закона за посевния и посадъчния материал (обн., ДВ, бр. 20 от 2003 г.; изм., бр. 27 от 2005 г. и бр. 30 и 97 от 2006 г.) навсякъде думите "министърът на земеделието и горите", "министъра на земеделието и горите" и "Министерството на земеделието и горите" се заменят съответно с "министърът на земеделието и продоволствието", "министъра на земеделието и продоволствието" и "Министерството на земеделието и продоволствието".

.....  
ЗАКОН за изменение и допълнение на  
Закона за посевния и посадъчния материал  
(ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.06.2010 г.)

.....  
Допълнителна разпоредба

§ 19. В останалите текстове на закона думите "Министерството на земеделието и продоволствието", "министърът на земеделието и продоволствието" и "министъра на земеделието и продоволствието" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и храните", "министърът на земеделието и храните" и "министъра на земеделието и храните".

Преходни и заключителни разпоредби

.....

§ 21. (1) Националната служба по зърното и фуражите в срок до три месеца от влизането в сила на този закон предоставя на регионалната ветеринарномедицинска служба документацията за обектите, регистрирани и/или одобрени по досегашния ред, както и списъците на операторите във фуражния сектор, които извършват обмен на фуражи с държави - членки на Европейския съюз, или разпределят пратки фуражи от държави - членки на Европейския съюз.

(2) Директорите на регионалните ветеринарномедицински служби в срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон служебно издават заповед за одобрение, съответно заповед и удостоверение за вписване на обектите по ал. 1 и ги вписват в съответния регистър на регионалната ветеринарномедицинска служба, за което не се събира такса.

(3) Издадените преди влизането в сила на този закон временни одобрения запазват действието си за срока, за който са издадени.

(4) Започнатите производства за одобряване или за регистрация на обекти се довършват по реда на този закон.

(5) Националната служба по зърното и фуражите в срок до един месец от влизането в сила на този закон предоставя на регионалната ветеринарномедицинска служба документите, свързани със започналите производства по ал. 4.

§ 22. (1) Националната служба по зърното и фуражите в срок до един месец от влизането в сила на този закон предоставя на регионалната ветеринарномедицинска служба документацията на обектите, на които временно е отнето одобрението.

(2) Заинтересованите лица, след отстраняване на нарушенията, довели до временно отнемане на одобрението, уведомяват писмено директора на регионалната ветеринарномедицинска служба.

(3) Директорът на регионалната ветеринарномедицинска служба назначава комисия, която в 7-дневен срок от уведомяването по ал. 2 извършва проверка на обекта и дава становище.

(4) В тридневен срок от получаване на становището по ал. 3 директорът на регионалната ветеринарномедицинска служба издава заповед за одобрение и/или регистрация и вписва обекта в съответния списък или регистър или мотивирано отказва одобрението и/или регистрацията. Отказът може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

§ 23. Извън случаите по § 21, ал. 1 и 5 и § 22, ал. 1 в срок до три месеца от влизането в сила на този закон Националната служба по зърното и фуражите предава на Националната ветеринарномедицинска служба всички документи, отнасящи се до безопасността на фуражите, включително указания, инструкции, чек-листове и други документи за осъществяване на контрола по безопасност на фуражите, документите, свързани с оценката на риска, както и утвърдените бланки и образци на документи.

§ 24. Националната служба по зърното и фуражите предава на Националната ветеринарномедицинска служба документите по § 21 - 23 по опис с предавателно-приемателен протокол.

§ 25. В срок до 10 дни от влизането в сила на този закон Националната служба по зърното и фуражите предоставя на Националната ветеринарномедицинска служба пълен достъп до електронната база данни за операторите във фуражния сектор.

.....

#### ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за Българската агенция по безопасност на храните  
(ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.)

.....  
§ 21. В Закона за посевния и посадъчния материал (обн., ДВ, бр. 20 от 2003 г.; изм., бр. 27 от 2005 г., бр. 30 и 97 от 2006 г., бр. 36 и 43 от 2008 г. и бр. 25 и 41 от 2010 г.) се правят следните изменения:

.....  
13. В останалите текстове на закона думите "Националната служба за растителна защита" се заменят с "Българската агенция по безопасност на храните" и абривиатурата "НСРЗ" се заменя с "БАБХ".

.....  
**ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

към Закона за изменение на Закона за Българската агенция по безопасност на храните (ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.)

.....  
§ 54. В Закона за посевния и посадъчния материал (обн., ДВ, бр. 20 от 2003 г.; изм., бр. 27 от 2005 г., бр. 30 и 97 от 2006 г., бр. 36 и 43 от 2008 г., бр. 25 и 41 от 2010 г., бр. 8 и 39 от 2011 г. и бр. 28 от 2016 г.) навсякъде думите "Министерството на земеделието и храните", "министърът на земеделието и храните" и "министъра на земеделието и храните" се заменят съответно с "Министерството на земеделието, храните и горите", "министърът на земеделието, храните и горите" и "министъра на земеделието, храните и горите".

.....  
**ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

към Закона за изменение и допълнение на Закона за посевния и посадъчния материал (ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.)

.....  
§ 37. (1) В срок два месеца от влизането в сила на този закон съответните административни органи в рамките на тяхната компетентност утвърждават със заповед образци на документите по този закон и ги публикуват на интернет страницата на съответната администрация.

(2) В срок до 31 декември 2019 г. съответните административни органи привеждат в съответствие със Закона за електронното управление и подзаконовите нормативни актове по прилагането му водените от съответната администрация публични регистри.

.....